

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ**

Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності

КУЛЬТУРА ЯК ФЕНОМЕН ЛЮДСЬКОГО ДУХУ

(БАГАТОГРАННІСТЬ І НАУКОВЕ ОСМИСЛЕННЯ)

Збірник тез доповідей II Міжнародної
курсантсько-студентської наукової конференції

14 – 15 листопада 2013 р.

Львів – 2013

«Культура як феномен людського духу (багатогранність і наукове осмислення)», II Міжнародна курсантсько-студентська наукова конференція (XI; 2013; Львів).

Збірник тез доповідей II Міжнародної курсантсько-студентської наукової конференції «Культура як феномен людського духу (багатогранність і наукове осмислення)» – Львів : ЛДУ БЖД, 2013 – 364 с.

РЕДКОЛЕГІЯ:

РАК Тарас Євгенович, кандидат технічних наук, доцент
ЛАБАЧ Марта Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент
КУЛЬЧИЦЬКА Марина Орестівна, кандидат філологічних наук, доцент
ШЕЛЮХ Ольга Миронівна
ХЛИПАВКА Галина Григорівна
МАКОВИЧ Христина Ярківна

Збірник укладено за тезами доповідей II Міжнародної курсантсько-студентської наукової конференції «Культура як феномен людського духу (багатогранність і наукове осмислення)», 14-15 листопада 2013 року.

Матеріали друкуються українською, російською, польською та англійською мовами.

Збірник містить матеріали таких тематичних секцій:

- Секція 1* Вплив глобалізаційних та інтеграційних процесів на національні культури;
- Секція 2* Духовні аспекти формування особистості XXI ст.;
- Секція 3* Монадні особистості в культурологічному вимірі;
- Секція 4* Розмаїття й естетика культурних феноменів;
- Секція 5* Соціокультурний вимір науки;
- Секція 6* Соціум як фактор становлення і розвитку людини;
- Секція 7* Т. Шевченко у культурологічному дискурсі сучасності.

СЛОВО ДО ЧИТАЧА

Обрії культури розширюються

Цьогорічна II Міжнародна конференція «Культура як феномен людського духу (багатогранність і наукове осмислення)» відбувається в такий час, коли все більше і більше людей потребують духовного хліба, тобто, такої духовності, яка «характеризує шлях до самого себе, розкриває внутрішню безмежність людини і є ціннісним домобудівництвом особистості» (Сергій Кримський). Незважаючи на скепсис частини суспільства щодо цього, на часто не сприятливі умови для розвитку культури та інші наслідки «антисофійного» XX століття, духовне відродження все-таки відбувається, воно охоплює й молодь, яка, безперечно, буде тією визначальною й активною силою, що творитиме «гуманітарну ауру» й обличчя нашої Держави в майбутньому. Свідченням цього є наша конференція.

Зацікавлення молоді різними аспектами духовно-культурного розвитку суспільства, увага до мікро- і макропроблем культури, до окремих менш і більш видатних особистостей та тих чи інших феноменів культури свідчать про позитивні процеси і зрушення в суспільстві, а те, що такий масштабний форум відбувається в технічному навчальному закладі, надзвичайно показовий у цьому плані факт.

Оглядаючи матеріали, вміщені в цьому збірнику, можна потішитися з того, що зростає увага молоді до рідного слова, своїх звичаїв і традицій, а також до неординарних постатей в українському й світовому культурологічному контексті, які своєю діяльністю багатократно підтверджували первинність духовного начала і його незаперечний пріоритет та першочерговість у людському суспільстві.

Учасники конференції – курсанти й студенти різних спеціальностей: як гуманітарних, так і природничих. Вони живуть у різних країнах (маємо тут представлені доповіді учасників більш, ніж із десяти країн), цікавляться розмаїтими проблемами розвитку культури і, як видно з поданих матеріалів, кожен по-своєму бачать її роль у нашому глобалізованому, комп'ютеризованому світі. Спектр матеріалів, вміщених у цьому збірнику, надзвичайно широкий і вони відображають тематику 6 секцій конференції: «Соціокультурний вимір науки», «Монадні особистості в культурологічному вимірі», «Соціум як фактор становлення й розвитку людини», «Вплив глобалізаційних та інтеграційних процесів на національні культури», «Розмаїття й естетика культурних феноменів», «Духовні аспекти формування особистості XXI століття». Зважаючи на унікальну дату в історії нашої культури – 200-річчя від Дня народження Тараса Шевченка в 2014 році – окрема секція присвячена осмисленню окремих аспектів його творчості «Т.Шевченко у культурологічному дискурсі сучасності».

II Міжнародна конференція «Культура як феномен людського духу», учасники якої так чисельно зібралися в нашому навчальному закладі, черговий раз підтвердила: духовні цінності – вічні, неперехідні, допомагають кожному, хто цього прагне, повноцінно ідентифікувати себе в світі, є тими крильми, що підносять особистість до високого неба гуманітарних цінностей, бо

Людина, нібито, не літає,

А крила має, а крила має... (Ліна Костенко).

Марта ЛАБАЧ,

завідувач кафедри українознавства ЛДУ БЖД

УДК : [378.015.31:140.8]:001

РОЛЬ НАУКИ У ФОРМУВАННІ СВІТОГЛЯДНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Матвійчук Т., канд. соціол. наук,
доцент кафедри педагогіки і соціальної роботи
Львівський державний університет внутрішніх справ

Основною тезою, що відображає ідею та зміст доповіді, є унікальна, на наш погляд, думка, висловлена в опублікованій лекції професора, доктора філософських наук Сергія Борисовича Кримського: «Історію бачити не можна, у ній можна тільки брати участь» [3, с. 37].

Формування світоглядної культури особистості на початку ХХІ століття є сукупністю реальних повсякденних процесів сучасності, у яких, через особливості існування цивілізованих суспільств, важливе місце повинна займати саме наука.

Незважаючи на значну кількість теорій та концепцій, котрі вдало виконують функцію пояснення для людини процесів і явищ зовнішнього світу (світу природи та світу людини), відкритим залишається питання світоглядної культури особистості. Світогляд як спосіб пояснення та інтерпретації всього, що відбувається з людиною та що вона спостерігає, перебуває ніби за межами наукового доступу. Хоча навіть об'єктивність процесів наукового пошуку визначена певним світоглядом.

З іншого боку, наукові досягнення та результати наукових пошуків стають повсякденними атрибутами побуту людини ХХІ століття. Сама ж наука вже достатньо давно виділилася в окрему сферу суспільства. Тому і сприйняття зовнішнього світу людиною багато в чому опосередковане науковими досягненнями.

Як справедливо зазначає Й. Гьофнер, людина є залежною від інших людей та суспільства в цілому як у тілесно-матеріальному, так і в духовно-культурному та моральному планах [2, с. 42].

Взаємозв'язок людини та суспільства – це, передусім, світоглядні механізми, з допомогою яких людина пояснює особливості зовнішнього світу, свої місце та роль у ньому, рольові і статусні диспозиції стосовно до інших людей.

На нашу думку, роль науки у формуванні світоглядної культури особистості на початку ХХІ століття повинна полягати не у формальному поясненні закономірностей, а саме в наданні можливості людині повному, вільно і відкрито сприймати зовнішній світ.

Такого результату можна досягти у випадку, якщо наука загалом і окремі наукові дослідження зокрема матимуть подвійну цільову спрямованість. З одного боку, наука повинна відповідати основним етично-моральним, методологічним та теоретичним принципам, а з іншого, – на решті ставати все більш науково-популярною.

Особливо такий процес важливий в освітньому просторі. Освіта, яка є унікальною нагодою для розвитку, зміни та покращення особистісних характеристик кожної людини, повинна ставати передусім цікавою завдяки підсиленню наукової складової.

Також зазначимо, що освітній процес є унікальним середовищем вироблення світоглядних характеристик студентів, які повинні бути націлені на нове розуміння місця й ролі науки в сучасному суспільстві.

О. Андрійчук в одній із публіцистичних статей зазначає, що в разі відсутності вартісних ідей потреба в інформації спонукає споживати не зовсім якісний інформаційний продукт [1, с. 17].

Отже, інформація, яка бере участь у процесах формування світоглядної культури особистості повинна мати позитивну спрямованість та об'єктивну достовірність. Тут діапазон використання науки майже не обмежений: від науково обґрунтованої інформації про здоровий спосіб життя до наукових висновків щодо змістовного проведення дозвілля.

І найважливіше: роль науки у формуванні світоглядної культури особистості на початку XXI ст. визначатиме те, якою мірою наука відповідатиме на все нові питання, що виникають під час безперервного процесу відкриття людиною для себе світу в його постійній змінності й динаміці.

Література

1. Андрійчук О. Україна-Європа : тести на сумісність / Олесь Андрійчук. – К. : Смолоскип, 2007. – 373 с.
2. Гьофнер Й. Християнське суспільне вчення / Йозеф Кардинал Гьофнер / Пер. з нім. С. Пташник, Р. Оглашений. – Львів : Свічадо. – 2002. – 304 с.
3. Сила м'якого знака, або Повернення Руської правди / За заг. ред. Л. Івшиної. – Вид. 1-ше. – К. : ПрАТ «Українська прес-група», 2011. – 800 с.

Курклінська Н. ЗАГАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОЇ ПРОМОВИ.....	198
Куровський О. ТЕОРІЯ ДЕЙЛА КАРНЕГІ В КРИТИЧНОМУ ОСМИСЛЕННІ.....	201
Матвійчук У. МУЗИЧНІСТЬ ЯК ЕСТЕТИЧНИЙ АТРИБУТ ЛІТЕРАТУРНОГО ТВОРУ.....	203
Матвійчук Т. РОЛЬ НАУКИ У ФОРМУВАННІ СВІТОГЛЯДНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ.....	205
Мілян К. ІСТОРИЧНІ ЕТАПИ НАУКИ: РОЗВИТОК І ХАРАКТЕР НАУКОВОГО ЗНАННЯ.....	207
Назарук Т. БЕЗПЕКА ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ВИМІР КАТЕГОРІЇ СПРАВЕДЛИВОСТІ В ТЕОРІЇ УТИЛІТАРИЗМУ ДЖОНА СТЮАРТА МІЛЯ.....	209
Оленюк Н. КУЛЬТУРА ГРОМАДЯН – ОСНОВА НОВОЇ УКРАЇНИ.....	212
Станько Н. ОСОБЛИВОСТІ МЕНТАЛЬНОСТІ УКРАЇНЦІВ.....	213
Пальна А. «ОЧИМА КУЛЬТУРИ» – КУЛЬТУРОЛОГІЧНІ ВІДЕОСТУДІЇ М. Р. СТЕХА.....	216
Панас М. СОЦІОКУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ ПИСЬМА СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ.....	219
Сірко Ю. ВНУТРІШНІ ЧИННИКИ, ЩО ЗУМОВЛЮЮТЬ ТРИВОЖНІСТЬ КУРСАНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДСНСУ.....	222
Телюх І. ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ АНТРОПОНІМІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ЛІНИ КОСТЕНКО „ЗАПИСКИ УКРАЇНСЬКОГО САМАШЕДШОГО”).....	225
Царук Т. ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПТУ ПРИСЯГИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ.....	227
Черниченко О. ЗНАЧЕННЯ МАТЕМАТИЧНИХ ВІДКРИТТІВ ЕПОХИ ВІДРОДЖЕННЯ У ФОРМУВАННІ МАТЕМАТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СУСПІЛЬСТВА.....	230
Чолак Я. ТРАНСФОРМАЦІЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ У СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ.....	233
Щербак Ю. ГРУПОВИЙ ШЛЮБ ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНЕ ЯВИЩЕ.....	236

Наукове видання

КУЛЬТУРА ЯК ФЕНОМЕН ЛЮДСЬКОГО ДУХУ

(БАГАТОГРАННІСТЬ І НАУКОВЕ ОСМИСЛЕННЯ)

Збірник тез доповідей II Міжнародної курсантсько-студентської
наукової конференції
14-15 листопада 2013 р.

Відповідальні за випуск	М.М. Лабач М.О. Кульчицька
Коректор	Х.Я. Макович
Оригінал макет	О.В. Хлевой
Друк на різнографі	М.В. Климус

За точність наведених фактів, самостійність наукового аналізу та нормативність стилістики викладу, а також за використання відомостей, що не рекомендовані до відкритої публікації відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів.

Підписано до друку 11.11.2013 р.
Формат 60×84/16. Гарнітура Times New Roman.
Друк на різнографі. Папір офсетний.
Ум. друк. арк. 22,5.

Друк ЛДУ БЖД
79007, Україна, м. Львів, вул. Клепарівська, 35
тел./факс: (8-032) 233-32-40, 233-24-79
e-mail: mail@ubgd.lviv.ua, ndr@ubgd.lviv.ua